

Aan het Algemeen Bestuur dat op 28 juni 2018 bijeenkomt,

In dit overdrachtsdocument willen wij u graag informeren waar de ODZOB nu staat en wat ons inziens de toekomstige ontwikkelingsrichting is, op basis waarvan u een Concernplan kan opstellen voor de komende jaren. Het huidige concernplan betrof de periode tot en met 2017.

Een terugblik

Hoe het is begonnen

In juni 2013 is de ODZOB van start gegaan. De ODZOB is opgericht vanuit de volgende gedachte: *Omgevingsdiensten, (OD's) zijn opgericht op basis van afspraken tussen Rijk, IPO en VNG. Een landelijk netwerk van 29 omgevingsdiensten moet de kwaliteit van de vergunningverlening milieu aan bedrijven, het toezicht op vergunningen en de handhaving daarvan verhogen. Het kabinet vindt het belangrijk dat vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) overal op dezelfde manier verlopen. Via de omgevingsdiensten wil het kabinet versnippering van VTH-taken beperken en de kwaliteit van de uitvoering verhogen.*

Door de uitvoering van VTH-taken te centraliseren op regionaal niveau is de aanwezigheid van voldoende kennis beter geborgd en wordt de doortastendheid vergroot, aldus het kabinet.

De OD's wisselen onderling informatie uit en moeten opereren als één toezichthouder om uniformiteit te garanderen. Dat geeft de garantie dat bedrijven in het hele land gelijk worden behandeld. Ook de samenwerking en informatie-uitwisseling met veiligheidsregio's, politie, OM en andere overheden moeten verbeteren door het optreden van de omgevingsdiensten.

Landelijk, en ook in deze regio, werd de vorming van de omgevingsdiensten beschouwd als een 'van boven' opgelegde opdracht.

Met de vaststelling van de GR ODZOB was de vorming een feit en conform de GR, gebaseerd op de vanuit het Rijk opgedragen doelstelling, is een organisatie gebouwd die in staat is om het zogenaamde verplichte basistakenpakket voor de deelnemers uit te voeren evenals de daarmee nauw samenhangende verzoektaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. De basistaken maken ca. 35% uit van het totale opdrachtevolumen, de verzoektaken 65%. Minder dan 10% van de werkzaamheden voert de ODZOB uit voor niet-deelnemers, zoals andere gemeenten buiten de regio en andere omgevingsdiensten.

Deelnemers hechten er grote waarde aan dat de organisatie lean en mean¹ werkt, in de zin van efficiënt, en tegen zo laag mogelijke kosten.

In de GR ODZOB nemen 21 regiogemeenten en de provincie Noord-Brabant deel. Door de deelname van de provincie onderscheidt de ODZOB zich van enkele andere regio brede GR-en, zoals de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, de GGD Brabant-Zuidoost en de Metropoolregio Eindhoven. Dit overdrachtsdocument is opgesteld vanwege de gemeenteraadsverkiezingen, als gevolg waarvan de samenstelling van het Algemeen Bestuur kan wijzigen. Aangezien de verkiezing van Provinciale Staten pas in 2019 plaatsvindt is wijziging van vertegenwoordiging in het AB namens de Provincie nu niet aan de orde.

In het concernplan 2014 - 2017 is de koers van de ODZOB in drie hoofdthema's samengevat: *Samenwerking, Kwaliteit en Toepassing van het gelijkheidsbeginsel (Level Playing Field). Daarbij*

¹ Zie de bijlage Ontwikkelingen basis- en verzoektaken en verduidelijking begrip lean en mean

moet bedacht worden dat het uiteindelijk gaat om de burgers, instellingen en bedrijven: zij dienen een veilige en gezonde fysieke leefomgeving te garanderen en te ervaren. Zij dienen daar ook aan bij te dragen. Als de ODZOB daarbij voldoende adequate uitvoering toepast, met hoge kwaliteit, dan zijn indirect de verantwoordelijke overheden daar bij gebaat.

De ODZOB opereert als strategische partner en verlengstuk van de deelnemers. Dit partnerschap vraagt om een goede samenwerking en afstemming. Uitsluitend als deelnemers en medewerkers van de ODZOB het collectieve belang nastreven en als één "team" werken zal een optimaal resultaat worden bereikt.

Conclusies op basis van een evaluatieonderzoek in 2015

In het onderzoek dat door Arena Consulting in 2015 in opdracht van het DB werd uitgevoerd (met als doel in beeld te brengen waar de ODZOB op dat moment stond) werd geconcludeerd dat de ODZOB tijdens en direct na de start van de organisatie een stabiel organisatorisch en bedrijfsmatig fundament heeft gerealiseerd. De bedrijfsprocessen (primaire taken en administratief) zijn in de basis ingericht, de organisatie is qua informatievoorziening (planning en verantwoording) 'in control', de exploitatie is kloppend en er heeft voldoende integratie van de culturen van de 'latende organisaties' (provincie, gemeenten, SRE Milieudienst) plaatsgevonden.

Mede naar aanleiding van de door Arena Consulting gedane aanbeveling heeft de organisatie zich verder ontwikkeld en voert zij zowel het verplichte basistakenpakket voor de deelnemers uit alsook op verzoek van de deelnemers een pakket aan verzoektaken, conform de bij de oprichting meegegeven doelstelling voor de omgevingsdiensten.

Extra aandacht voor relatiebeheer, innovatie, kwaliteitsontwikkeling en vooral ook samenwerking tussen en met de deelnemers heeft tot gevolg dat de ODZOB nu een door de deelnemers gedragen en ondersteunde organisatie is, waarvoor deelnemers zich verantwoordelijk voelen en waarbij ze zeer betrokken zijn.

Met als missie:

Samen meer waarde voor een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant.

Voor en met gemeenten, provincie en netwerkpartners voeren we taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht.

De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

En als visie:

De ODZOB ontwikkelt zich als de vanzelfsprekende partner in Zuidoost-Brabant die hoogwaardige, innovatieve en betaalbare diensten levert in het kader van de Omgevingswet. Wij zijn overtuigd van de kracht van de samenwerking met onze deelnemers.

Governance

Met de inwerking treden van de Wet VTH (in 2016) en de uitwerking daarvan in het Besluit Omgevingsrecht (BOR in 2017) is het uitvoeringsstelsel met omgevingsdiensten landelijk juridisch vastgelegd.

In deze wet is vastgelegd dat er per regio door de gemeenten en provincie, zijnde het bevoegde gezag, een omgevingsdienst wordt ingesteld in de vorm van een openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

De colleges van Burgemeester en Wethouders en Gedeputeerde Staten zijn deelnemers in deze 'gemeenschappelijke regeling' en vormen gezamenlijk het Algemeen Bestuur (AB), waarin iedere

deelnemer met één wethouder/burgemeester en gedeputeerde deelneemt. Het AB heeft de rol van eigenaar en is verantwoordelijk voor de continuïteit, de kwaliteit en het financieel beheer van de omgevingsdienst. Het AB stelt de kadernota, begroting, jaarrekening en eventueel jaarplannen vast, kiest uit haar midden een Dagelijks Bestuur (DB) en benoemt de directeur van de dienst. Het is daarbij van groot belang dat AB-leden goed communiceren met hun eigen colleges en raden/staten en deze meenemen in de deelname en besluitvorming in de omgevingsdienst. De directeur van de dienst kan bestuurders hierin ondersteunen.

De DB-leden maken deel uit van het AB. Het DB bereidt de AB-vergaderingen voor. Het DB neemt de bestuursbesluiten die geen besluitvorming in het AB behoeven (bijvoorbeeld na delegatie door het AB). De aan het DB toegewezen/gedelegeerde verantwoordelijkheden op het gebied van bedrijfsvoering en inhoudelijk beleid worden binnen het DB verdeeld over een aantal portefeuilles. Het AB heeft een kaderstellende en toezichhoudende rol in het kader van de gemeenschappelijke regeling.

Behalve eigenaar zijn de deelnemende colleges ook individueel en collectief opdrachtgever van de omgevingsdienst. Naast opdrachtgever voor de verplichte basistaken kunnen de deelnemers ook opdracht geven voor het uitvoeren van verzoektaken. Elke deelnemer stelt jaarlijks een opdracht aan de dienst in de vorm van een werkprogramma.

De colleges zijn bevoegd gezag en eindverantwoordelijk voor VTH - taakuitvoering, bijvoorbeeld via een handhavingsbesluit of het verlenen van een vergunning. De colleges zijn verplicht om de uitvoering van de basistaken bij de ODZOB neer te leggen. De meeste colleges hebben ter uitvoering van deze taken de directeur van de dienst gemandateerd om bepaalde besluiten te nemen.

Het bevoegde gezag en de dienst functioneren binnen de bestaande wet- en regelgeving. In 2016 hebben alle colleges van de deelnemers als bevoegd gezag de aanbeveling van het IPO en het Openbaar Ministerie overgenomen en de Landelijke HandhavingsStrategie (LHS) vastgesteld als hun eigen handhavingsstrategie. Deze LHS houdt in dat als uitvoering wordt gegeven aan de beginselplicht tot handhaving, passend wordt geïntervenieerd bij iedere bevinding en dat in vergelijkbare situaties vergelijkbare keuzes en interventies worden gedaan door het bevoegde gezag/omgevingsdienst, de politie en het Openbaar Ministerie. Milieuovertredingen kunnen zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk worden opgepakt. De strafrechtelijke aanpak door de omgevingsdiensten gebeurt onder inhoudelijke verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie.

In het BOR is niet alleen vastgelegd wat de basistaken zijn, maar ook dat de bevoegde gezagen binnen de regio zorgdragen voor een uniform uitvoeringsbeleid. Hierdoor wordt het Level Playing Field per regio gewaarborgd. Verder is in het BOR vastgelegd welke rol de omgevingsdiensten met hun schat aan "uitvoeringsinformatie" dienen te hebben in de Big8 oftewel de aansluiting tussen de (strategische) beleidscyclus en de operationele cyclus. Al deze kaders hebben forse impact gehad op de ontwikkeling van het landelijke stelsel van omgevingsdiensten.

In bestuurlijke overleggen en werkconferenties is de afgelopen jaren diverse malen van gedachten gewisseld over de samenwerking tussen de deelnemers, en de vanuit die samenwerking in ontwikkeling zijnde gezamenlijke en uniforme uitvoering kaders en uitvoeringsprogramma. Ook is gezamenlijk geconcludeerd (o.a. in een werkconferentie op 15 oktober 2015) dat de organisatie niet alleen een uitvoeringsdienst is, maar ook de deelnemers adviseert bij het op te stellen VTH-beleid en daaruit voortvloeiend uitvoeringsbeleid. Daarmee is een duidelijke koers gekozen.

Conclusies n.a.v. een onderzoek naar de effecten van de genomen maatregelen op basis van het evaluatieonderzoek in 2015

In een door Arena Consulting in 2017 opgesteld evaluatierapport "Governance in uitvoering" (naar aanleiding van een vervolgonderzoek op het in 2015 uitgevoerde onderzoek) is het aanstellen van accountmanagers gekwalificeerd als een schot in de roos. Het heeft een zeer positieve invloed gehad op inhoud en sfeer van de samenwerking. En heeft bijgedragen aan een verbondenheid tussen deelnemers en de ODZOB-organisatie en medewerkers.

Andere conclusies uit dit evaluatierapport zijn:

- Er is in 2017 een positievere en meer (tussen de deelnemers en ODZOB) gedeelde waardering voor het governance-model dan in 2015. De samenwerkingscultuur en het onderlinge vertrouwen zijn versterkt. Er is meer oriëntatie op het collectief. En dat is een belangrijke basis voor de doorontwikkeling;
- De maatregelen voor verbetering van de governance (waaronder de organisatie van werkconferentie waaraan bestuur en leden uit het Opdrachtgeversplatform) hebben gewerkt. De besturing is 'genormaliseerd' en het vergaderproces is geen versturende factor meer in de samenwerking. Het advies is om de werkconferenties nog nadrukkelijker een plek te geven in het proces van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming (BOB-model);
- Het Opdrachtgeversplatform (OGP) werkt naar (grote) tevredenheid, maar er is nog meer uit te halen, zowel daar waar het de inhoudelijke agenda van de ODZOB betreft als ten aanzien van samenwerking.

Waar staat de ODZOB nu

De ODZOB per maart 2018

De ODZOB heeft sinds de start een forse ontwikkeling doorgemaakt van een dienst die producten (vergunningen, toezicht) op 22 verschillende manieren leverde (voor 22 opdrachtgevers), naar een dienst die met kennis van en gevoel voor de lokale en regionale "couleur locale" in nauwe samenwerking met de deelnemers efficiënte, gestandaardiseerde en kwalitatief hoogwaardige VTH-producten levert en integrale adviezen geeft op het brede speelveld van het fysieke domein.

In samenwerking met gemeenten is een traject opgestart om te komen tot 1 uniform uitvoeringsniveau voor basis en (waar wenselijk) verzoektaken op het gebied van vergunningverlening en toezicht. Hiervoor is een omgevingsanalyse en risicoanalyse opgesteld welke de input is geweest voor de diverse uitvoeringsbeleidstukken (toezicht, vergunningverlening, asbest en grondstromen).

In de vergadering van het Algemeen Bestuur op 15 maart 2018 is uitgebreid gesproken over een uniform en regionaal uitvoeringsbeleid. Hoewel er overeenstemming is over de opzet van het Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht (ROK) 2018 bleek dat de op basis daarvan opgestelde uitvoeringsprogramma's toezicht en handhaving voor de bedrijven die vallen onder de basistaken, nadere uitwerking en toelichting vragen. Van de meeste gemeenten wordt bij toepassing van het Regionaal Operationeel Kader structureel een verhoging van het budget voor toezicht en handhaving gevraagd.

De te kiezen strategie leidt met de toepassing van een aantal knoppen (zoals frequentie, kengetallen, inrichtingenbestand) tot een benodigde inzet c.q. benodigde middelen. Geconstateerd is, vanuit het principe "inhoud staat altijd centraal", dat de inhoudelijke vertaalslag van de strategie

(inhoud) naar middelen nog teveel vragen oproept, en daarmee onvoldoende recht doet aan de gevraagde ureninzet, en dus financiering. Besloten is om aan het nieuwe AB in de loop van 2018 een voorstel voor te leggen met een (meer geobjectiveerde) grondslag voor de benodigde inzet. Deze grondslag/onderbouwing zal de komende maanden in nauw overleg met vertegenwoordigers uit het Opdrachtgeversplatform verder worden uitgewerkt en vervolgens ter instemming aan het AB worden voorgelegd. Vervolgens zal aan de afzonderlijke colleges van B&W gevraagd worden om het ROK Milieutoezicht vast te stellen. De financiële consequenties kunnen dan worden verwerkt in de Kadernota/begroting 2020 van zowel de ODZOB van de betreffende gemeenten.

Het is goed te constateren dat ambtelijk vanuit het Opdrachtgeversplatform namens de deelnemers het volgende is geconstateerd:

'Wij zijn er van overtuigd dat we met het ROK een enorme impuls kunnen geven aan de transitie van traditioneel toezicht naar toezicht dat effectiever, slimmer, innovatiever en efficiënter is. De toezichtpraktijk uit de voorgaande jaren, gebaseerd op traditionele uitvoering van de overgedragen taken, kan omgebogen worden naar risicogedreven toezicht, beter passend bij de huidige tijd, voor de hele regio, vanuit een gezamenlijk bepaald uitvoeringsniveau. Het ROK zien we als een belangrijke fundament van onze ODZOB, een dienst die toekomstbestendig, en voorgesorteerd is op de Omgevingswet''.

Gemeenten kunnen ervoor kiezen om het ROK te zijner tijd eveneens te laten gelden voor de plus-taken.

Een vergelijkbaar proces is voor vergunningverlening gestart.

De ODZOB voldoet op 1 januari 2018 aan de landelijke kwaliteitscriteria voor kritieke massa voor de taken die bij de Omgevingsdienst zijn neergelegd.

De meeste deelnemers hebben alle uitvoeringskennis op het gebied van VTH-milieu volledig bij de ODZOB neergelegd, en beschouwen de ODZOB als hun verlengstuk, hun "afdeling op afstand" voor alle vraagstukken die op dat gebied spelen. Steeds vaker worden ook bouwtaken, specialistische- en RO-adviezen door deelnemers bij de ODZOB neergelegd.

Als een van de weinige Omgevingsdiensten in Nederland levert de ODZOB ook expertise en ondersteuning op het gebied van erfgoed en ruimtelijke kwaliteit (monumentenzorg en archeologie).

Dit maakt dat de kennis en specialistische expertise bij ODZOB steeds breder wordt, waar alle deelnemers hun voordeel mee kunnen doen.

De ODZOB staat als uitvoeringsorganisatie voor kwaliteit en continuïteit van de taken in zijn rol als adviseur van de bevoegde gezagen bij het in stand houden en het bevorderen van de fysieke leefomgevingskwaliteit.

Met de komst van de Omgevingswet wordt een goede samenwerking tussen milieu en de medewerkers ruimtelijke ordening nog belangrijker.

Binnen de ODZOB is:

- deskundigheid beschikbaar op het gebied van duurzaamheid, energie, industriële en agrarische geur, lucht, geluid, erfgoed, externe veiligheid, ruimtelijke kwaliteit en juridische zaken;
- de ICT-voorziening veranderd van "verlengde kabels" naar een eigen VTH-systeem met objectenregistratie;

- zaakgericht werken met een zaaktypecatalogus gekoppeld aan onze productencatalogus (niet fysiek);
- de basis ingericht voor monitoring op de eigen taken en processen. Om kwaliteit te borgen verdient dit voortdurend aandacht en mogelijke aanpassingen;
- een Squit Omgevings Dossier ingericht waarin op objectniveau gegevens kunnen worden vastgelegd inclusief de Geografisch informatie. Dit is de basis om te kunnen samenwerken in de keten. Het biedt de mogelijkheid om de informatie met de samenwerkingspartners te delen;
- de directeur door het merendeel van de colleges gemandateerd om namens hen besluiten te nemen, waarbij nagestreefd wordt dat alle gemeenten mandaat verlenen op een zo uniform mogelijke wijze;
- samen met onze deelnemers en ketenpartners de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet in volle gang.

Financiën

De ODZOB is in 2013 gestart met een eigen vermogen van nul en een financiering bij de BNG van €2 mln. Door een strikt financieel beleid, een degelijke bedrijfsvoering en een strakke sturing heeft de organisatie de afgelopen jaren steeds beter gepresteerd dan voorzien was in de begroting. Hierdoor is de organisatie in staat geweest om door winstreservering een bij de organisatierisico's passend eigenvermogen op te bouwen (€ 1,2 mln.) en de financiering bij de BNG af te lossen. Uit de landelijke benchmark o.b.v. gegevens uit 2015 blijkt dat de dienst tarieven hanteert die vergelijkbaar zijn met die van andere omgevingsdiensten (exact het gemiddelde tarief van de benchmark). De accountant typeerde bij de toelichting op zijn controlerapport over jaarrekening 2016 de ODZOB als een professionele organisatie die de bedrijfsvoeringprocessen goed op orde heeft en verder werkt aan verbetering.

Aandacht voor:

Samen met de deelnemers heeft de ODZOB zich naar tevredenheid van de deelnemers ontwikkeld tot een uitvoeringsorganisatie op het gebied van de fysieke leefomgeving. Diverse ontwikkelingen vragen voor de toekomst extra aandacht:

- Uitvoering van de werkzaamheden zijn gebaseerd op beleidsmatige keuzes van de deelnemers al dan niet ingegeven door wet- en regelgeving. Een goede afstemming en betrokkenheid vanuit en met de ODZOB bij deze keuzes is daarbij wenselijk om tijdig op eventuele veranderingen in (omvang van) uitvoering en mogelijk daarmee gepaard gaande andere vragen op het gebied kennis en capaciteit te kunnen inspelen.
- De inwerkingtreding van de Omgevingswet vraagt om een integrale aanpak bij inrichting van de leefomgeving en een beschikbaarheid van informatie voor alle ketenpartijen. Dat wordt mogelijk als informatie eenvoudig gedeeld kan worden en digitaal beschikbaar en toegankelijk is. Dit is deels een ICT-vraagstuk dat samen met de deelnemers moet worden uitgewerkt en mogelijk aanzienlijke kosten met zich meebrengt.
- De huidige economische ontwikkelingen enerzijds en de tevredenheid over de uitvoering van de werkzaamheden door de ODZOB anderzijds leiden tot een groeiende omvang aan opdrachten vanuit de deelnemers. Krapte op de arbeidsmarkt vraagt inventieve oplossingen om aan de groeiende uitvoeringsvraag te kunnen voldoen.

Samenvattend kan gezegd worden dat binnen de ODZOB:

- Een stevig fundament is gelegd met uitvoering van alle basistaken² voor alle deelnemers.
- VTH-verzoektaken die in het verlengde staan van de basistaken worden uitgevoerd. Het betreffen VTH-milieutaken bij bedrijven, die niet vallen onder het basistakenpakket, milieu-advisering bij RO, vergunningverlening bouwen.
- De opgedane uitvoeringskennis is ontsloten, en advisering plaatsvindt in het Wabo (gerelateerde) domein. Deze uitvoeringskennis is beschikbaar bij opstellen van gemeentelijk en/of regionaal uitvoeringbeleid;

Ontwikkelingsrichting 2018 en volgende jaren

Ten behoeve van het in 2018 op te stellen concernplan wordt ter verdere ontwikkeling van de ODZOB het volgende onder de aandacht gebracht:

- a. Voortdurende ontwikkeling ten aanzien van kwaliteit en efficiency van de dienstverlening.
- b. Samenwerking in de regio door samenwerking tussen de deelnemers, die mede vorm krijgt binnen de uitvoering van de dienstverlening binnen de ODZOB.
- c. Leveren van een bijdrage binnen de beleidscyclus VTH.
- d. Samen met de deelnemers zorgdragen voor de voorbereiding op en de uitvoering van de Omgevingswet en het daarbij behorende Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO).
- e. Intensivering samenwerking met partners als GGD, VR, Waterschappen, etc.

Ad a:

Voortdurende ontwikkeling ten aanzien van kwaliteit en efficiency van de dienstverlening

De verdere ontwikkeling van de kwaliteit en efficiency van de organisatie

- Standaardisatie van processen, eenduidig mandaat van alle deelnemers;
- Investeren in voldoende capaciteit op basis van de kwaliteitscriteria;
- ICT/ontsluiting en koppeling van informatie van ODZOB aan informatie van deelnemers en ketenpartners;
- Kwaliteit verhogen van onze objectregistraties en koppelen met andere gegevens De privacy eisen t.a.v. de AVG verwerken in de bestaande processen als gegevensverantwoordelijke organisatie;
- Informatie- en risicogericht werken.

De uitdaging is het vinden van een gedragen balans tussen hoge kwaliteit en zeer hoge efficiency. Het leveren van veel individueel maatwerk in de werkwijze (het HOE) gaat niet samen met het zijn van een zeer efficiënte dienst. Het leveren van kwaliteit laat zich niet altijd verenigen met zeer hoge productie en standaardisatie.

Ad b:

Samenwerking in de regio door samenwerking tussen de deelnemers, die mede vorm krijgt binnen de uitvoering van de dienstverlening binnen de ODZOB

² Zie de bijlage Ontwikkelingen basis- en verzoektaken en verduidelijking begrip lean en mean

In het Besluit Omgevingsrecht zijn (in hoofdstuk 7.2) procescriteria opgenomen die invulling geven aan de BIG-8. De BIG-8 koppelt de strategische beleidscyclus aan de operationele cyclus.

Het BOR verwacht van de deelnemers dat ze gezamenlijke strategische keuzes maken en doelen formuleren (wat gaan we regionaal aanpakken). Verder kunnen we gezamenlijk bepalen hoe we de uitvoering inrichten. De ODZOB faciliteert deze projecten en krijgt daarmee input voor de organisatie van de operationele cyclus. De deelnemers nemen deze input en input vanuit de inhoudelijke informatie van de ODZOB mee in hun eigen lokale beleid (strategische cyclus).

Ad c:

Leveren van een bijdrage binnen de beleidscyclus VTH

De deelnemers zijn verantwoordelijk voor het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit met het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies. Het leidend principe van Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant is hier van afgeleid, namelijk: SAMEN zorgen voor een balans tussen ondernemen en een veilige & gezonde leefomgeving. De kernwaarde in één woord is: Omgevingskwaliteit.

De ODZOB beschikt over de deskundigheidsgebieden, conform de landelijke kwaliteitscriteria voor kritieke massa, die nodig zijn voor het zorgen voor deze balans. Zowel de uitvoering van de basistaken VTH, als de verzoektaken dragen bij aan de omgevingskwaliteit in de regio. De bundeling van al deze deskundigheid, alsmede de informatie en data die voortvloeien uit deze taakuitvoering worden ingezet en ontsloten voor de integrale en de proactieve benadering waar de uitvoering van de Omgevingswet om vraagt. De kracht van de ODZOB zit bij beschikbaarheid van data en informatie vooral ook in de analyse van de uitvoeringsinformatie, ook na veredeling, en het daaropvolgende advies voor strategie en prioritering.

In de beleidscyclus van het formuleren van beleid voor de fysieke leefomgeving, naar uitvoering van het beleid, monitoring en evaluatie tot het herformuleren en bijstellen van beleid, levert de ODZOB een belangrijke bijdrage aan het (her)formuleren van beleid. Immers de ODZOB voert voor de deelnemers een groot deel van het uitvoeringsprogramma uit en kan daardoor een bijdrage leveren aan monitoring en evaluatie.

Ad d:

Samen met de deelnemers zorgdragen voor de voorbereiding op en de uitvoering van de Omgevingswet en het daarbij behorende Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO)

De Omgevingswet geeft input aan de tendens om meer verantwoordelijkheid bij initiatiefnemers en omwonenden te leggen. Dat vraagt om een andere benadering waarbij participatie een belangrijk instrument is. Dat betekent dat belanghebbenden in een vroegtijdig stadium worden betrokken bij afwegingsprocessen, zowel bij het formuleren van beleid als bij de uitvoering van het beleid. Voor de ODZOB zal dit een groter beroep doen op adviesvaardigheden en competenties als omgevingsbewustzijn. Tegelijk zal een verschuiving plaatsvinden van vergunningen naar meldingen, en zal meer gevraagd worden van toezicht en handhaving. Ook hierbij heeft de inzet van deskundigheid van de ODZOB en het gebruik van informatie en data een belangrijke toegevoegde waarde.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet leidt ook tot een andere positie en rol van de ODZOB. Samenwerking bij de Omgevingswet is een sleutelwoord. De ODZOB werkt niet alleen, maar in partnership met alle deelnemers en de collega gemeenschappelijke regelingen GGD, VRBZO en Metropoolregio, waarbij elke partner vanuit zijn eigen specifieke rol en deskundigheid bijdraagt aan

een netwerkorganisatie ter invulling van taken die in het teken staan van het gemeenschappelijke doel van de Omgevingswet. Het leidend principe van de ODZOB is daarbij het vinden van een balans tussen ondernemen, dingen mogelijk maken, en de gezonde en veilige leefomgeving.

In december 2017 heeft het DB een uitwerking visie ODZOB Omgevingswet vastgesteld als richtinggevend kader. De ODZOB richt zich op het volledig uitvoeren van het basistakenpakket Omgevingswet. Daarnaast voert de ODZOB op verzoek taken uit die betrekking hebben op integrale advisering, vanuit de uitvoeringspraktijk, bij het opstellen van Omgevingsvisies en Omgevingsplannen, advisering en ondersteuning bij processen gericht op participatie en communicatie, monitoring en het verstrekken van informatie in het kader van de omgevingskwaliteit, het verbreden van de scope bij vergunningverlening en toezicht & handhaving naar de reikwijdte van de Omgevingswet alsmede ondersteuning en advisering van de deelnemers bij het implementeren van de Omgevingswet. De voorbereiding op de Omgevingswet vindt plaats binnen dit kader in samenwerking met alle deelnemers en ketenpartners.

Ad e:

Intensivering samenwerking met partners als GGD, VR, Waterschappen, OM, etc.

Samenwerking is niet alleen het sleutelwoord bij de voorbereiding op de Omgevingswet. Ook het huidige werk verlangt intensivering van de samenwerking met GGD, VRBZO, Waterschappen, Metropoolregio, politie en OM, rijksinspecties en andere partners.

Een goede samenwerking en afstemming leidt tot een efficiëntere en effectievere aanpak van maatschappelijke problemen. Daarbij dient aandacht te zijn voor de keuze welke organisatie een trekkersrol bekleedt. Een actueel voorbeeld is de ondermijnende criminaliteit. Door de gebundelde kennis van onder meer Belastingdienst, Omgevingsdienst, Openbaar Ministerie en Regionaal Informatie- en Expertisecentrum is er nu bestuurlijke aandacht voor.

Eindhoven, 28 maart 2018

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant,

W.J.F. van der Rijt-van der Kruis
Voorzitter

J.M.L. Tolsma
secretaris

Bijlage(n): Ontwikkelingen basis- en verzoektaken en verduidelijking begrip lean en mean

Bijlage behorende bij Overdrachtsdocument ODZOB

Ontwikkelingen basis- en verzoektaken en verduidelijking begrip “lean en mean”

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 5 oktober ontstond een discussie over de gewenste omvang van basis- en vooral verzoektaken. Tijdens deze discussie werd in dit kader ook gerefereerd aan de begrippen lean en mean. Naar aanleiding van deze discussie is het goed om de ontwikkeling van de omvang van de basis- en verzoektaken en het begrip “lean en mean” nader te duiden. Onderstaand is e.e.a. nader uitgewerkt.

Ontwikkeling omvang van basis en verzoektaken naar aanleiding van discussie in AB

Bij de oprichting van de ODZOB is van het begin af aan gediscussieerd over het al dan niet uitvoeren van verzoektaken. De discussie die toen heeft plaatsgevonden heeft er toe geleid dat in de GR expliciet is vastgelegd dat de ODOZB zich niet alleen dient te richten op basistaken, maar ook op verzoektaken, al dan niet voor de eigen deelnemers. De betreffende passages uit de GR zijn weergegeven in bijlage A.

Destijds waren er meerdere redenen om in de GR vast te leggen dat de ODZOB ook verzoektaken dient uit te voeren:

- De deelnemers hadden en hebben behoefte aan ondersteuning op de betreffende vakgebieden.
- Het overgrote deel van de werkzaamheden die tot de verzoektaken worden gerekend bestaat uit het zelfde soort werk als de basistaken, maar heeft betrekking op andere dan de basistaakinrichtingen. Ook verzoektaken betreffen voornamelijk werkzaamheden die betrekking hebben op de core business van de ODZOB.
- Vanaf het begin is vanuit het Rijk aangegeven dat de OD's robuust moesten zijn. Het werken met verzoektaken die betrekking hebben op de core business maakt het mogelijk om op alle relevante vakgebieden een robuuste organisatie neer te zetten die voldoet aan de te stellen kwaliteitseisen.
- Uitvoeren van verzoektaken door de ODZOB is een mes dat aan twee kanten snijdt, enerzijds stelt het de ODZOB in staat een robuuste organisatie neer te zetten die voldoet aan de kwaliteitseisen en anderzijds stelt het de deelnemers in staat werkzaamheden te beleggen bij een pool van deskundige mensen.

Reeds vanaf de eerste begroting en realisatie maken verzoektaken een aanzienlijk deel uit van de door de dienst te verrichten activiteiten. De ontwikkeling van de omvang van de basis- en verzoektaken is in de volgende tabellen weergegeven. De eerste tabel geeft de omvang zoals opgenomen in de respectievelijke begrotingen. De tweede tabel geeft de gerealiseerde omvang.

Baten volgens begrotingen, gesplitst naar basis en verzoektaken (*baten en tarieven in €*)

jaar	begroting							
	Baten						verzoektaken deelnemers als percentage van totaal deelnemers	Tarief gemiddeld
	basistaken	verzoektaken	Totaal	w.v. buiten wp	Niet deelnemers	totaal deelnemers en niet deelnemers		
2014	4.952.226	7.438.790	12.391.016	1.047.676	2.399.998	14.791.014	60%	86,90
2015	4.991.740	7.525.895	12.517.635	1.036.996	2.423.998	14.941.633	60%	87,08
2016	5.101.455	7.653.251	12.754.706	1.689.178	1.990.764	14.745.470	60%	86,71
2016 incl corr	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2017	5.262.564	8.509.335	13.771.899	1.995.327	1.402.000	15.173.899	62%	91,32
2018	5.255.533	10.041.064	15.296.597	2.547.744	1.225.180	16.521.777	66%	93,50

Opm: 2016 incl corr. betreft: na tariefcorrectie op jaareinde

Uit bovenstaande tabel blijkt dat reeds vanaf de eerste begroting van de dienst circa 60% van de opdrachten van de deelnemers voorzien was als verzoektak. Tevens blijkt dat het aandeel van de verzoektaken in de begroting de laatste jaren licht stijgt.

Baten volgens realisatie, gesplitst naar basis- en verzoektaken (*baten en tarieven in €*)

jaar	Gerealiseerd										
	Baten								verzoektaken deelnemers als percentage van totaal deelnemers	Tarief gemiddeld	
	basistaken	verzoektaken	Totaal	w.v. buiten wp	collectieve taken	intensiverin gsbudget	totaal deelnemers	Niet deelnemers			totaal deelnemers + niet deelnemers
2014	4.095.316	9.390.914	13.486.230	1.749.178	515.369	163.810	14.165.409	1.811.764	15.977.173	70%	86,53
2015	4.300.737	9.711.667	14.012.404	2.026.001	462.475	319.830	14.794.709	1.406.441	16.201.150	69%	87,54
2016	4.961.636	9.340.607	14.302.243	2.015.886	780.034	374.890	15.457.167	1.442.232	16.899.399	65%	87,24
2016 incl corr	4.779.662	8.997.953	13.777.615	1.941.935	763.180	361.768	14.902.563	1.442.232	16.344.795	65%	84,01
Progn. Berap II 2017	5.183.000	9.973.948	15.156.948	2.442.440	457.060	310.753	15.924.761	1.116.390	17.041.151	66%	
2018											

Opm: 2016 incl corr. betreft: na tariefcorrectie op jaareinde

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat in de realisatie het aandeel van de verzoektaken in het eerste jaar circa 70% was en dat dit aandeel de daarop volgende jaren licht gedaald is. Opgemerkt dient te worden dat de toename van verzoektaken welke voorzien wordt in berap II 2017 en begroting 2018 geen nieuwe taakvelden of taken betreft, maar uitsluitend meerwerk op taken die de ODZOB eerder ook reeds uitvoerde. In dit kader kan de uitbreiding genoemd worden van de watertaken die de Provincie-Noord Brabant voorheen decentraal bij de 3 omgevingsdiensten belegde en m.i.v. 2018 geheel bij de ODZOB onderbrengt. Ook de opdrachten voor bouwtaken zijn de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen, namelijk van 4 naar 15 fte.

Verder kan geconcludeerd worden dat er geen scheefgroei tussen basistaken en verzoektaken gaande is t.o.v. de begin jaren.

Ook de eerste signalen voor begroting 2019 duiden niet op scheefgroei t.o.v. de beginsituatie.

Toelichting op de begrippen lean en mean

Vanaf het begin is er gesproken over een lean en mean organisatie, waarbij ieder (AB-lid) zijn eigen betekenis toekende aan deze begrippen.

Bij de ODZOB is lean en mean o.a. gekoppeld aan efficiënt werken, lage kosten en beperkte overhead (streefwaarde 20%).

Daarnaast worden de begrippen lean en mean richting ODZOB wel gehanteerd om te beargumenteren dat de ODZOB zich zou dienen te beperken tot alleen de basistaken. Dat laatste is echter niet juist. Enerzijds is dit niet juist omdat dit niet in lijn is met de betekenis van lean en mean. Lean en mean heeft geen betrekking op de omvang van een organisatie, maar meer op het voorkomen van verspilling en het doelgericht werken. Eén van de 5 Japanse basisprincipes m.b.t. lean betreft juist vraaggestuurde productie ter voorkoming van verspilling. Werken met verzoektaken impliceert vraaggestuurd werken. Anderzijds is de vertaling van lean en mean naar “uitsluitend uitvoeren van basistaken” niet juist omdat het vanaf de oprichting van de dienst juist de bedoeling was dat de ODZOB verzoektaken voor haar deelnemers verricht.

Bij de ODZOB is lean en mean o.a. inhoud gegeven door:

- werken met flexibele schil om leegloop en daarmee onnodige kosten te voorkomen. Daar waar de omvang van (verzoek-)taken fluctuerend of onzeker is wordt indien mogelijk gewerkt met een flexibele schil. Zo is de toename van verzoektaken op het gebied van bouwen opgevangen met medewerkers met een flexibel contract. De flexibele schil bedroeg gedurende de eerste acht maanden van 2017 circa 15% van de bezetting.
- strak sturen op productiviteit en kosten om onnodige kosten te voorkomen.
- borgen van kwaliteit door robuustheid van de organisatie op peil te houden.
- slimmer werken zoals risicogericht toezicht waardoor controles zo doelgericht mogelijk plaats kunnen vinden. Door niet standaard alle bedrijven met dezelfde frequentie te controleren, maar selectief aan de hand van een risicoprofiel, wordt met zo min mogelijk middelen een zo groot mogelijke risico-reductie gerealiseerd.
- sturen op beperking van de overhead (streefwaarde max 20%).
- standaardisatie van processen.
- zoveel als mogelijk werken in mandaat, waardoor er zo veel mogelijk “ontdubbeld” wordt in de processen.

Bijlage A : Passages uit de GR betreffende verzoektaken

Artikel 5 Verzoektaken

1. In aanvulling op de taken uit het Landelijk Basistakenpakket kan de Omgevingsdienst op verzoek van een of meer deelnemers ook andere adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden inzake de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van de fysieke leefomgeving verrichten.
2. Op verzoek van een of meer deelnemers kan de Omgevingsdienst naast de in lid 1 van dit artikel vermelde taken, ook andere adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van de fysieke leefomgeving voor hen verrichten.

Artikel 7 Werkzaamheden voor andere publiekrechtelijke rechtspersonen

Onverminderd de verplichtingen die voortvloeien uit de in artikel 4 en 5 bedoelde taken, kan de Omgevingsdienst op verzoek van andere publiekrechtelijke rechtspersonen adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van de fysieke leefomgeving voor hen verrichten.

Maart 2018